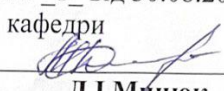

 МАУП	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ» НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
Презатверджую: Директор навчального підрозділу (підпис) А. М. Кислий (П.І.Б.) “_31_” “_08_” 2023 р.	Кафедра: <u>Цивільно-правових дисциплін та міжнародного права</u> Схвалено на засіданні кафедри Цивільно-правових дисциплін та міжнародного права (назва кафедри) Протокол № _1_ від 30.08.2023 р. Завідувач кафедри (підпис) Д.І.Миннюк (П. І. Б.)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Право Європейського Союзу»

Спеціальності: **08 Право**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **081«Право»**

Спеціалізація: _____

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Чусько Валентина Іванівна, к.ю.н, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права.

Викладач:

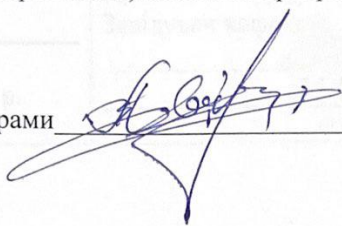
Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права.

Протокол № ____ від ____

Завідувач кафедри Д.І. Минюк

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми «Право»

____.____.20__р.

Керівник (гарант) освітньої програми

Силябус перевірено

____.____.20__р.

Заступник директора Ю.П. Тимошенко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__р., протокол № ____

Назва дисципліни	Право Європейського Союзу
Викладач (-і)	Чуєнко Валентина Іванівна
Портфоліо викладача (-ів)	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin.html
Контактний тел.	+38093-455-60-59
E-mail:	v1401@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-civilno-pravovih-disciplin.html
Консультації	<i>Вівторок , 2 години, 10.00-11.30, корп. 7, каб.402</i>

Коротка анотація до дисципліни. Ґрунтовні знання навчального курсу «Право Європейського Союзу» необхідні для студентів, які планують в майбутньому здійснювати адвокатську діяльність, діяльність у сфері дослідження європейської інтеграції, вивчення законодавства Європейського Союзу та адаптації українського законодавства до законодавства Європейського Союзу.

На сучасному етапі розвитку інтеграційних відносин між Україною та Європейським Союзом та необхідністю проведення адаптації українського законодавства до єдиного законодавства Європейського Союзу необхідні фахівці-професіонали з європейської інтеграції. Саме для здійснення такого конче важливого для нашої держави завдання і необхідно отримання базових, але ґрунтовних знань історії формування і створення Європейського Союзу, його законодавства. Більше того, необхідно знати європейську судову, яка допоможе більш повно та точно та швидко адаптувати законодавство нашої держави до законодавства Європейського Союзу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу» є наукові погляди, нормативно-правові акти права Європейського Союзу та його ключові поняття, інституційна структура Європейського Союзу та закономірності розвитку міжнародного права на регіональному рівні (рівні Європейського Союзу), участь України у євроінтеграційних процесах.

Мета: засвоєння студентами теоретичних знань у сфері права Європейського Союзу, ознайомлення студентів з правовою системою ЄС, набуття практичних навичок застосування теоретичних правничих знань з права ЄС на практиці, формування правничого світогляду, правосвідомості та правової культури правознавця.

Завдання: поглиблене вивчення навчальної дисципліни, наукових поглядів, нормативно-правових актів Європейського Союзу, практики застосування останніх щодо регулювання різноманітних публічно-правових та приватно-правових відносин, з'ясування проблемних питань діяльності

інституційних органів Європейського Союзу, що беруть участь у нормотворенні права ЄС та його виконанні; виявлення переваг і недоліків пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України відповідно до Європейських стандартів та формування власної думки щодо проблемних питань взаємодії права України з правом ЄС.

3. **Формат курсу:** очний (*offline*)

4. **Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):**

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК-1. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях, приймати обґрунтовані і неупереджені рішення, вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загально-юридичних питань. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.	Частково, в аспекті виконання завдань, передбачених професійною діяльністю за спеціалізацією освітньої програми	Підсумкове (іспит)
ФК-2 Базові уявлення про різні правові системи — національні, міжнародну, європейську; розуміння причин їхньої множинності, а також механізми взаємодії; знання характеристик міжнародної нормативної системи та місця в ньому міжнародного права; розуміння теоретичних підходів до співвідношення національного та міжнародного права та практичних засобів забезпечення їхньої взаємодії.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (іспит)
ЗК-3. Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль), підсумкове (іспит)
ЗК-6. Здатність з нових дослідницьких позицій формулювати належну	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне, рубіжне (модульний контроль),

методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, визначати мету та цілі, а також оцінювати його якість.		підсумкове (іспит)

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 36 години аудиторної роботи; 84 годин – самостійної роботи, залік – 2 години (проводиться на останньому семінарському занятті).

6. Статус дисципліни:

7. Пререквізити: Курс «Право Європейського Союзу» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Міжнародне публічне право», «Міжнародне право: основи теорії», «Право міжнародних організацій», «Міжнародне комерційне право», «Міжнародне економічне право», «Міжнародне податкове право», «Міжнародне митне право». Для вивчення курсу студенти мають розуміти основні принципи дії права Європейського Союзу, розуміти сутність історичної та правової природи функціонування Європейського Союзу, мати розвинені когнітивні навички.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з чотирьох модулів, які містять 16 тем:

1. Історія європейської інтеграції.
2. Поняття і структура права Європейського Союзу.
3. Джерела права Європейського Союзу.
4. Компетенція Європейського Союзу.
5. Організаційна структура Європейського Союзу.
6. Судова система Європейського Союзу.
7. Членство держав у Європейському Союзі.
8. Права людини у Європейському Союзі.
9. Громадянство Європейського Союзу.
10. Вільний рух товарів в Європейському Союзі.
11. Вільний рух капіталу в Європейському Союзі.
12. Вільне пересування осіб у Європейському Союзі.
13. Спільна торгівельна та митна політика в Європейському Союзі. Економічний та валютний союз.
14. Договірні відносини між ЄС та третіми країнами.
15. Розвиток відносин між Україною та ЄС від партнерства та співробітництва до асоціації.

16. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються розгляду конкретних ситуацій, індивідуальній роботі з презентацією результатів (у тому числі із демонстрацією набутих навичок).

Студенти працюють з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ за темою **індивідуального завдання** (критерії оцінювання див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3.*).
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	12	12
Відвідування семінарських занять	1	6	6
Відвідування практичних занять	-	-	-
Робота на семінарському занятті	8	6	48
Робота на практичному занятті	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	1	42	42
Виконання модульної роботи	8	4	32
Виконання ІНДЗ	19	1	19
Іспит	40	1	40
Разом			
Максимальна кількість балів:			199

199:100=1,99 Студент набрав X балів; Розрахунок: 100

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 5 балів
- відповідність темі та вимогам оформлення – 6 балів.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **11 балів**.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит. Студенти готують питання до іспиту і усно дають відповідь та три випадкові.

(Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання іспиту див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни*).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Указ Президента України від 24 лютого 1998 р. Про забезпечення виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом і вдосконалення механізму співробітництва з Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) // Офіційний вісник України. - 1998.- № 8.- Ст.296.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 листопада 1998 р. Про затвердження Положення про Міжвідомчу координаційну раду з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. // Офіційний вісник України. - 1999.- № 33.- Ст.1734.

3. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу. Указ Президента України від 11 червня 1998. // Офіційний вісник України. - 1998.- № 24.- Ст.870.

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 серпня 1999 р. Про концепцію адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. // Офіційний вісник України. - 1999.- № 33.- Ст. 1734.

5. Постанова Верховної ради України від 2 липня 1993 р. «Про основні напрямки зовнішньої політики України». // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 37.

6. Декларація “Про модель спільної та всеохоплюючої безпеки для Європи XXI століття” 1996 р.
7. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема електронної комерції, на внутрішньому ринку (Директива про електронну комерцію) від 8 червня 2000 р.
8. Директива Ради ЄС Про встановлення визначення для допомоги незаконного в’їзду, транзиту і перебуванню 2002 р.
9. Директива Ради ЄС Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей 1991 р.
10. Директива Ради ЄС Про охорону комп’ютерних програм 1991 р.
11. Договір про Європейський Союз 2007 р.
12. Договір про заснування Європейського економічного співтовариства 1957 р.
13. Договір про заснування Європейського об’єднання з вугілля та сталі 1951 р.
14. Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії 1957 р.
15. Договір про партнерство між Україною і Європейськими Співтовариствами 1994 р.
16. Європейська конвенція по відшкодуванню шкоди жертвам насильницьких злочинів від 24 листопада 1983 р.
17. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 р.
18. Європейська конвенція про правопорушення щодо культурних цінностей 1985 р.
19. Європейська конвенція про транскордонне телебачення 1989 р.
20. Європейська хартія основоположних прав 2007 р.
21. Єдиний Європейський Акт 1986 р.
22. Ніщський договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов’язаних з ними актів 2001 р.
23. Регламент 1303/2007 Комісії ЄС 2007 р. щодо записів та електронних комунікацій, які відносяться до даних в діяльності пошти та телемовного обладнання.
24. Регламент Парламенту та Ради ЄС 2004 р. щодо заснування Європейського агентства з мережевої та інформаційної безпеки.
25. Угода про партнерство та співробітництво. Повний текст угоди, підписаної між Європейським Союзом та Україною в Люксембурзі 16 червня 1994 р. // Делегація Європейської Комісії в Україні. - К., 1995. - 89 с.
26. Лісабонський Договір про функціонування ЄС 2007 р.
27. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід. У 2-х книгах. – К.: Видавничий Дім Ін Юре, 2001.
28. *Гоці Сандро*. Урядування в об’єднаній Європі. „К.І.С.”— К., 2003.
29. Европейское право: Учеб. для вузов / Под общ. ред. д-ра юрид. наук, проф. *Энтина Л.М.* –М., 2000.
30. *Забігайло В.* Право України в контексті його апроксимації до права Європейського Союзу // Українсько-європейський консультативний центр з питань законодавства (ІШРІАК). Інформ. бюлетень центру.- 2000.- № 4.
31. Законы и практика средств массовой информации в Европе, Америке, Австралии (сравнительный анализ законодательных актов в 11 демократических странах мира). — М., 1997.
32. *Зенин И. А.* Гражданское и торговое право зарубежных стран : учеб. пособие. - М. : Высшее образование, 2008. - 238 с.
33. История европейской интеграции (1945-1994). / Под ред. *Намазовой А.С., Эмерсона Б.М.*— М, 1995.

34. Кібенко О.Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи : перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі Країни. — Х.: 2005.— 432 с.
35. Кормич. Інформаційна безпека. Організаційно-правові основи. — К., 2004.
36. Костенко М.Л., Лавренова Н.В. ЕС после Маастрихта: федерация, конфедерация или международная организация // Государство и право. - 1994. - № 4. - С. 105-136.
37. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика. — К., 2000.
38. Муравйов В.І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (теорія і практика). К., 2002.
39. Муравйов В. Реалізація норм права європейського союзу у внутрішніх правопорядках держав-членів // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. — 2013. — № 1086, вип. 2. — С. 58-64.
40. Опришко В.Ф., Омельченко А.В., Фастовець А.С.. Право Європейського Союзу. Загальна частина. К., 2002.
41. Право Европейского союза : учебник для вузов / под ред. С.Ю. Кашкина. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт; Высшее образование. 2010 — 1119 с.
42. Право Європейського Союзу : навч. посіб. / В.М. Бесчастний, В.П. Філонов, О.В. Філонов, В.М. Субботін та ін .; за ред. В.М. Бесчастного. — 2-ге вид., стер. — К. : Знання, 2011. — 366 с.
43. Право Європейського Союзу: підручник / за ред. В. І. Муравйова. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — 704 с. — Бібліогр.: с.520—527.
44. Проді Р. Задум об'єднаної Європи. — К.: К.І.С., 2001. —140 с.
45. Раданович Н.М. Про критерії відповідності національної юридичної практики нормам Конвенції про захист прав і основних свобод людини // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Дослідження. Нормативні акти. Львів, 2000.- № 4.- С.20-24.
46. Суд Европейских Сообществ. Избранные решения. М., 2001.
47. Татам А. Право Європейського Союзу: Підручник / Пер. з англ. — К., 1998. - 424с.
48. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу. — К.: Аналітичний дослідний центр “АНОД”, Вид-во К.І.С., 2001.
49. Толстопятенко Г.П. Европейское налоговое право. М., 2001
50. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи Порівняльний аналіз, проблеми гармонізації.— К., 2006.
51. Хорольский Р.Б. Судовий прецедент як джерело права Європейського співтовариства / Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. Тацій В.Я. — Вип. 39. — Х., 1999.
52. Энтин М.Л. Суд европейских сообществ: правовые формы обеспечения западноевропейской интеграции. М., 1987.
53. Яковлюк І. Система джерел права Європейського Союзу: загальна характеристика // Філософія права і загальна теорія права. — 2013. — № 1. — С. 209-220.
54. www.europa.eu.int
55. www.europarl.eu.int
56. www.ue.eu.int
57. www.curia.eu.int
58. Hartley T.C. Constitutional and institutional aspects of the Maastricht agreement. // International and Comparative Law Quartely. - 1993. - Vol. 42. - Part 2.
59. Robertson H. European institutions. Cooperation, integration, unification. - L., 1973.

60. Tempini N. Fortress Europe: EC External Trade Relations and New Protectionism. - PNL Press, 1990.
61. The external relations of the EC - the economic and political role of the Community // Delegation of the Commission of the EC in Austria. - Alpbach, 1992.

ДОДАТКОВІ:

1. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради Про захист осіб стосовно автоматизованої обробки персональних даних та безперешкодного руху цих даних 1995 р.
2. Директива № 97/66/ЄС стосовно обробки персональних даних і захисту приватності у телекомунікаційному секторі 1997 р.
3. Директива Парламенту та Ради 2007/65/ЄС Щодо наближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів стосовно телемовлення (щодо певних аспектів транслявання реклами по телебаченню) від 11 грудня 2007 р.
4. Директива Ради 84/450/ЄС “Щодо наближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів стосовно реклами, яка вводить в оману” від 10 вересня 1984 р.
5. Директива Ради 96/62/ЄС Щодо оцінки та контролю навколишньої атмосфери 1996 р.
6. Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників 1975 р.
7. Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників 1978 р.
8. Другий протокол до конвенції про захист фінансових інтересів ЄС 1997 р.
9. Європейська конвенція про передачу засуджених осіб 1983 р.
10. Європейська угода про захист телерадіомовлення та Протоколи до неї від 22 червня 1960 р.
11. Глухарев Л.Н. Европейские сообщества: в поисках новой стратегии. - М., 1990.
12. [Муравйов В.](#) Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС / В. Муравйов, Н. Мушак // [Вісн.](#) — 2013. — № 8. — С. 12-18.
13. [Сандровский К.К.](#) Международное таможенное право: Учебник. — 3-е изд., стер. - К.: О-во "Знания", КОО, 2002. - 461 с.
14. [Сиджански Д.](#) Федералистское будущее Европы. От Европейского Сообщества до Европейского Союза.- М., 1998.
15. [Яковюк І.](#) Особливості впливу наднаціональної організації на державний суверенітет країн-кандидатів та країн-сусідів (на прикладі Європейського Союзу) // [Вісник Академії правових наук України](#). — 2010. — № 3. — С. 19-31.
16. [Яковюк І. В.](#) Європейський Парламент: динаміка правового статусу // [Державне будівництво та місцеве самоврядування](#). — 2014. — Вип. 27. — С. 62-76.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Право Європейського Союзу»

Разом: 120 год., з них 24 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття та практичні заняття , самостійна робота – 84 год.

Кількість балів за семестр	199 балів															
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II					Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV		
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)	11 (1 бал)	12 (1 бал)	13 (1 бал)	14 (1 бал)	15 (1 бал)	16 (1 бал)
Теми лекцій	Історія європейської інтеграції	Поняття і структура права Європейського Союзу	Джерела права європейського Союзу	Компетенція Європейського Союзу	Організаційна структура Європейського Союзу	Судова система Європейського Союзу	Членство держав у Європейському Союзі	Права людини в Європейському Союзі	Громадянство Європейського Союзу	Вільний рух товарів в Європейському Союзі	Вільний рух капіталу в Європейському Союзі	Вільне пересування осіб у Європейському Союзі	Спільна торгівельна та митна політика в Євросоюзі. Економічний та валютний союз	Договірні відносини між ЄС та третіми країнами	Розвиток відносин між Україною та ЄС від партнерства та співробітництва до асоціації	Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом
Семінарські і практичні	1 (8 балів)				2 (8 балів)			3 (8 балів)		4 (8 балів)		5 (8 балів)		6 (8 балів)		
Теми семінарських занять	Історія європейської інтеграції. Поняття і структура права Європейського Союзу. Джерела права європейського Союзу. Компетенція Європейського Союзу.				Організаційна структура Європейського Союзу. Судова система Європейського Союзу. Членство держав у Європейському Союзі.			Права людини в Європейському Союзі. Громадянство Європейського Союзу.		Вільний рух товарів в Європейському Союзі. Вільний рух капіталу в Європейському Союзі		Вільне пересування осіб у Європейському Союзі. Спільна торгівельна та митна політика в Євросоюзі. Економічний та валютний союз.		Договірні відносини між ЄС та третіми країнами. Розвиток відносин між Україною та ЄС від партнерства та співробітництва до асоціації. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом.		
Відвідування семінарсь	1 (1 бал)				2 (1 бал)			3 (1 бал)		4 (1 бал)		5 (1 бал)		6 (1 бал)		

Виконання завдань для самостійної роботи	
Виконання ІНДЗ	1 (19 балів)
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,9